

BAGIMSIZ DENETİM VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK LTD. ŞTİ.

SİNERJİ SİRKÜLER RAPOR

Sirküler Tarihi: 20.09.2016

Sirküler No : 2016/24

**İŞLETMEDE MEVCUT OLDUĞU HALDE KAYITLARDAYI YER ALMAYAN
EMTİA, MAKİNE, TEÇHİZAT VE DEMİRBAŞLARIN VERGİ AFFI KAPSAMINDA
KAYITLARA ALINMASI**

Bilindiği üzere vergi affı yasası olarak bilinen 6736 sayılı "Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin Kanun" 19 Ağustos tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak aynı gün itibarıyla yürürlüğe girdi. Söz konusu Kanunla vergi yasaları ve sosyal güvenlik mevzuatı uygulamalarına ilişkin olarak mükelleflere af niteliğinde çok önemli kolaylıklar getirildi. Bu kapsamda bahsolunan Kanun'un 6. maddesinin birinci fıkrası hükmü ile gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerine, işletmelerinde mevcut olduğu halde kayıtlarında yer almayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşları yasal kayıtlarına intikal ettirmek suretiyle kayıtlarını fiili duruma uygun hale getirebilme imkanı sağlandı.

Kayıtlarda bulunmayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşların kayıtlara intikal ettirilmesine imkan veren düzenleme bütün gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerini kapsıyor. Bu kapsamda uygulamadan serbest meslek erbabı, ferdi ticari işletmeler, adi ortaklıklar, kollektif şirketler, adi komandit şirketler ile sermaye şirketleri, kooperatifler, iktisadi kamu kuruluşları, dernek ve vakıflara ait iktisadi işletmeler ve iş ortaklıkları da yararlanabilecek.

Uygulamadan yararlanmak isteyen mükelleflerin, işletmelerinde mevcut olduğu halde kayıtlarında yer almayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşlarını **30 Kasım 2016** tarihine kadar (bu tarih dahil) matbu beyanname ve ekinde verecekleri envanter listesi ile katma değer vergisi yönünden bağlı oldukları vergi dairelerine bildirmeleri gerekiyor.

Bu kıymetler, bildirim tarihindeki rayiç bedelle değerlendirilmek suretiyle envanter listesinde gösterilmek durumunda.

Rayiç bedel, o kıymetin değerlendirme günü itibarıyla normal alım satım bedelini ifade etmekte. Dolayısıyla bu bedel mükellefin kendisi tarafından bizzat tespit edilebileceği gibi bağlı olduğu meslek kuruluşuna da tespit ettirilebilecek. Bildirilen kıymetler yasal kayıt süresi içerisinde kayıtlara intikal ettirilecek.

Bu madde hükmüne göre bildirilecek emtia;

- Alım satım işletmelerinde satışa hazır malları,
- İmalatçı işletmelerde ise hammadde, malzeme, yarı mamul ve mamul malları

ifade ediyor.

BAĞIMSIZ DENETİM VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK LTD. ŞTİ.

Aynı şekilde inşaat işletmelerinin (yıllara sarı inşaat ve onarım işi, kat karşılığı veya kendi adlarına inşaat yapıp satanlar) varsa inşa edilen ve emtia niteliğindeki taşınmazları (daire, dükkan vb.) ile üretimde kullandıkları demir, çimento, tuğla gibi ilk madde ve malzemelerini veya yarı mamullerini de bildirmeleri mümkün.

Beyan edilecek olan kayıt ve tescile tabi kıymetler, kayıt ve tescil için kullanılan bilgiler (numara, harf, işaret, marka vb.) belirtilmek suretiyle envanter listesinde beyan edilecek. Kayıt ve tescile ilişkin gerekli bilgileri içermeyen kıymetlerin, beyandan önce ilgili kamu idarelerine başvurularak kayıt ve tescil ettirilmesi ve alınan kayıt ve tescil bilgileri ile beyan edilmesi zorunlu. Söz konusu kıymetlerin satışına ilişkin olarak düzenlenecek belgelerde kayıt ve tescil bilgilerine de yer verilmesi gerekiyor.

Kayıtsız mal bildiren mükellefler, bu malları satmaları halinde, defterlere kaydedilecek satış bedeli kayıtlı değerinden düşük olamayacak. Gerçek satış bedelinin kayda alınan bedelden düşük olması halinde, kazancın tespitinde kayıtlı bedel dikkate alınacak.

Bildirime dahil edilen amortisman tabi iktisadi kıymetler için amortisman ayrılması mümkün değil.

Beyan edilecek kıymetlere ilişkin olarak;

a) Teslimleri genel orana (%18) tabi makine, teçhizat ve demirbaşlar ile emtianın rayiç bedeli üzerinden %10,

b) Teslimleri indirimli orana (%1, %8) tabi makine, teçhizat ve demirbaşlar ile emtianın rayiç bedeli üzerinden ise tabi oldukları oranın yarısı esas alınmak suretiyle KDV hesaplanması gerekiyor. Bu kapsamda matbu KDV stok beyannamesinin en geç **30 Kasım 2016** tarihine kadar (bu tarih dahil) verilmesi ve tahakkuk edecek verginin de aynı süre içinde ödenmesi şart.

KDV beyannamelerini elektronik ortamda vermek zorunda olan mükellefler bu kapsamda verecekleri beyannameleri de elektronik ortamda verecekler.

Teslimleri KDV'den müstesna olan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşlarla ilgili olarak uygulamadan yararlanılması mümkün değil.

Beyan edilen emtiaya ait hesaplanarak ödenen KDV, 1 No.lu KDV beyannamesinde genel esaslar çerçevesinde indirim konusu yapılabilecek.

Ancak, kayıtlarda yer almayan makine, teçhizat ve demirbaşların rayiç bedeli üzerinden hesaplanarak ödenen KDV'nin indirimi mümkün olmayıp bu tutar, verginin ödendiği yılın gelir veya kurumlar vergisi matrahlarının belirlenmesinde gider olarak dikkate alınabilecek.

BAĞIMSIZ DENETİM VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK LTD. ŞTİ.

Af kapsamında beyanda bulunan mükelleflere, 3065 sayılı Kanununun (9/2) maddesi hükmü uyarınca belgesiz mal bulundurduğu gerekçesiyle malın emsal bedeli üzerinden cezalı olarak re'sen KDV tarhiyatı yapılamayacak.

6736 sayılı Kanununun 6. maddesinden faydalanarak, kayıtlarda yer almayan emtia dolayısıyla hesapladıkları KDV'yi beyan edip ödeyen ve bu vergiyi indirim hesaplarına intikal ettiren mükellefler tarafından beyana konu emtianın KDV uygulamasında iade hakkı tanınan işlemlerde kullanılması durumunda, beyan edilerek ödenen ve indirim hesaplarına alınan söz konusu verginin yüklenilen verginin hesabında dikkate alınması ve dolayısıyla iade konusu yapılması mümkün.

Öte yandan, makine, teçhizat ve demirbaşlar nedeniyle bahse konu uygulama kapsamında beyan edilerek sorumlu sıfatıyla ödenen KDV'nin indirim konusu yapılması mümkün olmadığından bu verginin iadesi de söz konusu olmayacak.

ÖTV'nin konusuna giren malları af kapsamında beyan eden ve alış belgelerini ibraz edemeyen mükelleflerin, bu malların beyan tarihindeki miktarı ve emsal bedeli üzerinden geçerli olan ÖTV'yi beyanname verme süresi içinde ayrı bir beyanname ile beyan ederek aynı süre içinde ödemeleri halinde bu mallar bakımından ÖTV'ye bağlı herhangi bir cezai işlem uygulanmayacak.

Bilanço esasına göre defter tutan mükelleflerin aktiflerine intikal ettirdikleri emtia için ayrı; makine, teçhizat ve demirbaşlar için ayrı olmak üzere pasifte karşılık hesabı açmaları gerekiyor.

Emtia için ayrılan karşılık, ortaklara dağıtılması veya işletmenin tasfiye edilmesi halinde sermayenin unsuru sayılacak ve vergilendirilmeyecek.

Öte yandan, makine, teçhizat ve demirbaşlar ayrıca envantere kaydedilecek ve ayrılan karşılık birikmiş amortisman olarak kabul edilecek.

İşletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefler ise beyan ettikleri emtiayı defterlerinin gider kısmına satın alınan mal olarak kaydedecekler.

Örnek 1:

(A) Limited Şirketi, stoklarında bulunan ancak kayıtlarında yer almayan (Y) emtiasına ilişkin envanter listesini hazırlamış ve 12/10/2016 tarihi itibarıyla beyan etmiştir. Genel oranda katma değer vergisine tabi olan bu emtianın, kendisi tarafından belirlenen rayiç bedeli 40.000 TL'dir. Şirketin bu bildirimine ilişkin muhasebe kayıtları aşağıdaki şekilde olacaktır:

BAĞIMSIZ DENETİM VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK LTD. ŞTİ.

12/10/2016

153 TİCARİ MALLAR	40.000 TL
191 İNDİRİLECEK KDV	4.000 TL
525 KAYDA ALINAN EMTİA	40.000 TL
ÖZEL KARŞILIK HESABI	
(6736 sayılı Kanunun 6/1 md.)	
360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR	4.000 TL
(Sorumlu sıfatı ile ödenecek KDV)	

Bu emtianın satılması halinde kayıtlara intikal ettirilecek satış bedeli 40.000 TL'nin altında olamayacak.

Örnek 2:

(B) A.Ş., kayıtlarında yer almayan makine ve cihazlarını kayda almak istemektedir. Genel oranda katma değer vergisine tabi olan bu kıymetlerin mükellefçe belirlenen rayiç bedeli 60.000 TL olup, envantere alınmasına ilişkin muhasebe kayıtları aşağıdaki şekilde yapılacaktır:

253 TESİS MAKİNA VE CİHAZLAR	60.000 TL
689 DİĞER OLAĞANDIŞI GİD.VE ZAR.	6.000 TL
526 DEMİRBAŞ MAKİNE VE TEÇHİZAT	60.000 TL
ÖZEL KARŞILIK HESABI	
(6736 sayılı Kanunun 6/1 md.)	
360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR	6.000 TL
(Sorumlu sıfatıyla ödenecek KDV)	

BAĞIMSIZ DENETİM VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK LTD. ŞTİ.

Mükellef, söz konusu makine ve cihazlarını 31/12/2016 tarihine kadar satarsa, bu satıştan önce; satmadığı takdirde ise 31/12/2016 tarihinde aşağıdaki muhasebe kaydını yapacak:

_____ / _____

526 DEMİRBAŞ MAKİNE VE TEÇHİZAT   60.000 TL

ÖZEL KARŞILIK HESABI

(6736 sayılı Kanunun 6/1 md.)

257 BİRİKMiŞ AMORTİSMANLAR   60.000 TL

_____ / _____

6736 sayılı Kanunun 6. maddesinin birinci fıkrası kapsamında beyan edilen kıymetler rayiç bedelleriyle, Ba formu vermek zorunda olan mükellefler tarafından söz konusu form ile bildirilmek zorunda.

Söz konusu bildirim işlemi, Ba formunun “Soyadı/Adı Unvanı” bölümüne “Muhtelif Satıcılar (6736 sayılı Kanun Madde 6/1)”, “Vergi Kimlik Numarası” bölümüne (3333 333 333) yazılmak suretiyle yapılacaktır.

Saygılarımızla,

Erdal SÖNMEZ & Bülent ERSAN
SİNERJİ Bağımsız Denetim
Danışmanlık ve Yeminli Mali Müşavirlik Ltd. Şti.